

A collection of historical artifacts is displayed on a light-colored surface. On the left, a blue-bordered board holds several circular medals and a red ribbon with a circular medallion. Below the board, a pair of spectacles with round lenses and thin metal frames lies horizontally. To the right of the spectacles, a pair of crossed quills with red-tipped ends is visible. In the bottom left corner, a circular compass with a white face and black markings is partially shown. The overall scene suggests a historical or archival setting.

EUROOPPALAINEN IHMINEN

1800-LUKU:
AATTEIDEN
VUOSISATA

VUOSISADAT VAIHTUVAT

- ◆ Antiikki
- ◆ 500-1500 keskiaika
- ◆ 1400/1500-luku: Renessanssi
- ◆ 1600-luku: Itsevaltius
- ◆ 1700-luku: Valistus
- ◆ 1800-luku: Teollistuminen (aatteet, tieteet)
- ◆ 1918-1970: Moderni aika
- ◆ 1980→ Nykyaika eli Postmoderni aika

TUNNISTA TYYLISUUNTA

- ◆ Ennen 1000- varhaiskristillinen taide
 - ◆ 1000-1200-luku romaaninen
 - ◆ 1300-luku goottilainen
 - ◆ 1400-1500-luku renessanssi
 - ◆ 1600-luku barokki
 - ◆ 1700-luku rokokoo / klassismi / romantiikka
-

TUNNISTA TYYLISUUNTA

- ◆ 1800-luku:
 - ◆ Kansallisromantiikka
 - ◆ Naturalismi
 - ◆ Realismi
 - ◆ Impressionismi
 - ◆ Symbolismi
 - ◆ (Uusklassismi, uusgotiikka, uusrenessanssi jne)
-

TUNNISTA TYYLISUUNTA

- ◆ 1900-luvun alku:
 - ◆ Jugend
 - ◆ Ekspressionismi
 - ◆ Kubismi
 - ◆ Abstrakti taide
 - ◆ Naivismi
 - ◆ (Futurismi, dadaismi, postimpressionismi jne)
-

TIETEELLINEN MAAILMANKUVA

- ◆ Positivismi = tiedon perustuttava pelkästään tutkittuihin tosiasioihin
- ◆ Uusia tieteitä: psykologia, sosiologia
- ◆ Evoluutioteoria mursi kirkon viimeisen monopolin (Darwin: Origin of Species)
- ◆ Positivismin kritiikkiä:
 - Kulttuuripessimismi (Nietzsche: ”Jumala on kuollut”)
 - Psykoanalyysi

AATTEET = ISMIT

- ◆ Nationalismi = Kansallisuusaate
- ◆ Liberalismi = Vapausaate
- ◆ Konservatismi = Perinteitä puolustava aate
- ◆ Sosialismi = Työläisten asiaa ajava aate
- ◆ Kapitalismi = Yrittäjyyttä ja taloutta korostava aate
- ◆ Muita: romantiikka/kansallisromantiikka...

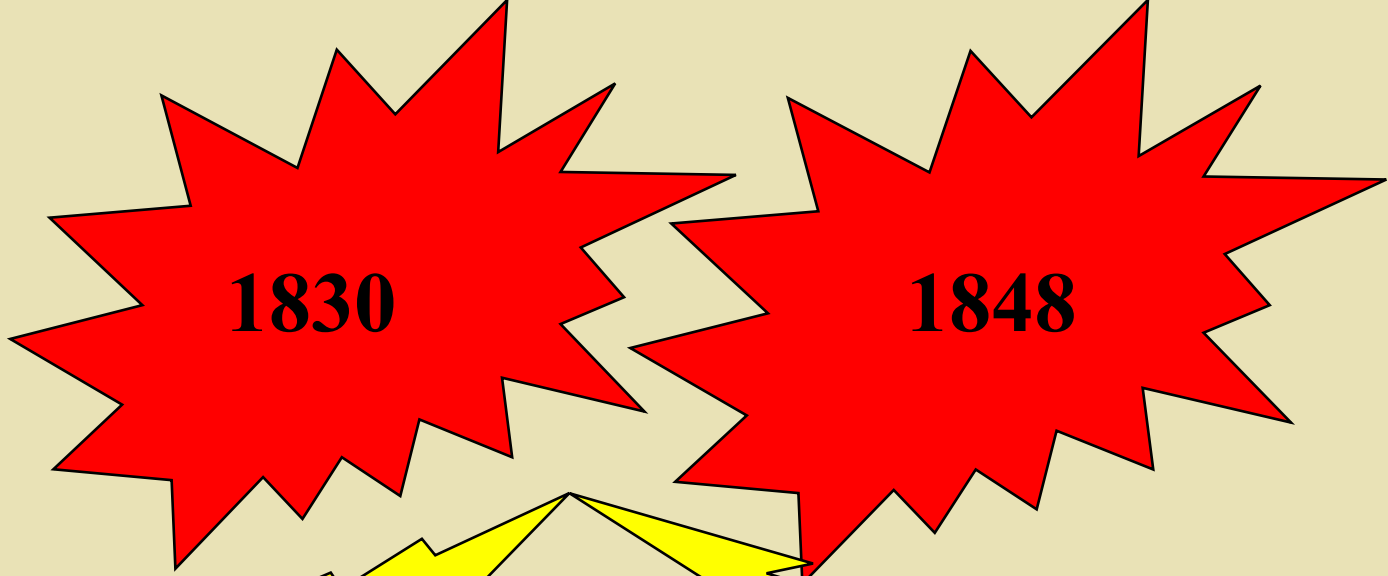
NATIONALISMI

- ◆ Napoleonin sotien seurausta
- ◆ Valloitetut kansat vastustivat miehittäjää
- ◆ Aate:
 - Kansan tunnistaa yhteisestä kielestä
 - Jokaisella kansalla pitäisi olla oma valtio
- ◆ Kansallisvaltioiden synty:
 - 1861 Italia
 - 1871 Saksa
 - Unkarin, Puolan jne. kapinat

LIBERALISMI VS. KONSERVATISMI

-
- ◆ Liberaalit vaativat:
 - Demokratia
 - Tasavalta
 - Tasa-arvo
 - Kaupan vapauttaminen
 - ◆ Konservatiivit halusivat säilyttää:
 - Vanhan hallitusmuodon
 - Säätyjen erioikeudet
 - ”Kaikki uusi on vaarallista.”

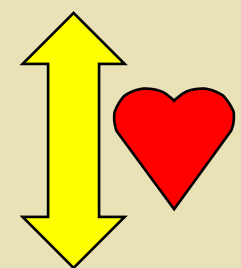
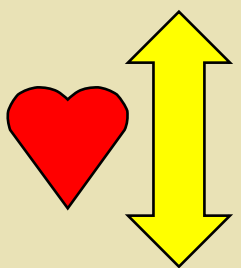

1830

1848

KONSERVATISMI

LIBERALISMI

NATIONALISMI

TYÖVÄESTÖ PORVARIEN SILMIN

- ◆ Porvariston ajatuksia aluksi:
- ◆ Evoluutio → Ihmiset ovat eriarvoisia
→ Köyhien kuuluukin olla köyhiä
- ◆ Kun kilpailu kiristyi: terveet työläiset
tulivat arvoonsa → Asennemuutos
→ Porvarilliset parannukset, mm. koulut

SOSIALISMI

- ◆ Marx: Työläisten parannettava itse olojaan
- ◆ Historia dialektista vuoropuhelua
- ◆ Luokkataistelu
 - Proletariaatin kurjistuminen →
- ◆ Vallankumous: proletariaatin diktatuuri
- ◆ Lopullinen tavoite: sosialistinen valtio
 - Omistaa tuotantovälineet

MODERNIN AJAN SYNTY

- ◆ I MS luoma epätoivo ja pettymys
- ◆ Sodan jälkeiset kriisit
 - Lama
 - Demokratian kriisi
 - Vanhan yhteiskunnan hajoaminen
 - Epävarmuus tulevasta
- ◆ USAsta johtava valtio
- ◆ II MS monin verroin edellistä pahempi
 - Kylmä sota → Epävarmuus kasvoi

MASSAKULTTUURI

- ◆ Urheilu, elokuva, tv, radio ja lehdet
- ◆ Syntyi USAssa
 - ”Kuluttaminen hienoa” → Massakulutut
 - Farkut, coca-cola, autot...
- ◆ Kaupallisuus
 - Taiteellisuuden sijaan tärkeäksi bisnes
 - Yleisön kosiskelu
- ◆ Demokraattisuus
 - Halpaa, kaikkien saatavissa
 - Ei enää elitismien leimaa

UUSI MAAILMANKUVA

- ◆ Tieteisusko järkkyy:
 - Suhteellisuusteoria
 - Kvanttiteoria
 - Mikään ei olekaan vakaata ja muuttumatonta
 - Mihin enää voi luottaa?
- ◆ Ahdistus kasvoi
 - Pako vastakulttuureihin: rock, rauha, rakkaus
 - Huumeet ym. kielteiset ilmiöt kasvussa